

Newsletter

Broj 16/4/13, april 2013. godine

Tranziciona pravda na univerzitetu

Helsinški odbor za ljudska prava u Republici Srpskoj u periodu od 25 – 28 marta 2013. godine organizovao je u Bijeljini obuku studenata sociologije i političkih nauka, kao nastavak projektnih aktivnosti u okviru projekta „Tranzicijska pravda na univerzitetu“. Obuka je obuhvatala nekoliko tema iz oblasti krivične pravde, povezanosti tranzicijske pravde sa različitim obrazovnim disciplinama, kao što su sociologija, novinarstvo, političke nauke i filozofija.

Studenti su imali priliku da sa eminentnim stručnjacima razgovaraju o pitanjima pravde za žrtve, kao i dosadašnjim međunarodnim iskustvima i planovima u oblasti tranzicijske pravde.

Predavači na obuci bili su: profesori **Miodrag Živanović** (Univerzitet u Banjaluci), **Zarije Seizović** (Univerzitet u Sarajevu), **Slavo Kukuć** (Sveučilište u Mostaru) i **Enes Osmančević** (Univerziteta u Tuzli).

Skupu su prisustvovali i predstvanik Forumu građana Tuzla **Vehid Šehić**, predstavnik Norveškog helsinškog odbora **Ole Benny Lilleas**, član Ekspertske radne grupe Savjeta ministara BiH za izradu Strategije tranzicione pravde **Aleksandra Letić**, koja je i programski koordinator Helsinškog odbora za ljudska prava u Republici Srpskoj.

Projekat se realizuje uz podršku Ministarstva spoljnih poslova Norveške i podrazumjeva saradnju sa pet univerziteta u BiH.

Prof. Zarije Seizović o obuci

“Nedavno završena obuka bez sumnje će doprinijeti objektivnoj recepciji dešavanja u ratu i poratnom periodu”

Obuka iz oblasti tranzicijske pravde (Transitional Justice) je, sasvim sigurno, jedan interesantan i važan sadržajni *novum* koji se predaje studentima sociologije i politologije i u tom smislu su napori Helsinškog odbora za ljudska prava u Republici Srpskoj za svaku pohvalu. Naime, od iznimne je važnosti da se studenti upoznaju sa mehanizmima i ciljevima tranzicijske pravde kako bi, za početak makar i u ograničenom broju, bili (o)sposob(lje)ni i spremni razumjeti dešavanja u recentnoj povijesti regije Zapadnog Balkana. Ono što je ponudila nedavno završena obuka,

bez sumnje će doprinijeti objektivnoj recepciji dešavanja u ratu i poratnom periodu, te od studenata koji su je pohađali stvoriti jedan multi-regionalni, multi-etnički i multi-politički nukleus koji će, ubuduće, moći prenositi stečena znanja koja su krucijalna za istinski napredak ka pravdi i pomirenju na ovim prostorima. Obuka, kao i njena ciljna grupa, doprinosi važnim naporima da se, u doglednoj budućnosti, tranzicijska pravda izučava na univerzitetima u BiH, u početku, vjerovatno, kao dio neke druge naučne discipline, a kasnije i kao zaseban predmet.

Prof. dr Zarije Seizović

Profesor Međunarodnog prava

Fakultet političkih nauka Sarajevo

Članci učesnika obuke

*Dajana Dejanović i Nina Kunić, studentkinje
četvrte godine Političkih nauka Univerziteta u
Banjaluci*

U periodu 25 - 28. marta 2013. godine, imale smo priliku da prisustvujemo obuci studenata političkih nauka iz cijele Bosne i Hercegovine, na kojoj smo se bolje upoznali sa terminom tranziciona pravda. Prije svega, želimo da ukažemo na profesionalnost i kompetenciju organizatora, koji su se potrudili da nam boravak u Bijeljini i same dane obuke učine što kvalitetnijim i sadržajnijim. Takođe, veliku zahvalnost iskazujemo svim predavačima, profesorima i ostalim pojedincima koji su svoja znanja, iskustva i lične stavove o tranzicionoj pravdi podjelili sa nama. Ovom prilikom, upoznali smo se i sa ostalim kolegama sa drugih univerziteta (Bijeljina, Sarajevo, Mostar, Tuzla, Istočno Sarajevo), sa kojima smo razmjenili iskustva, mišljenja i ideje u vezi sa procesom tranzicione pravde, dijaloga i pomirenja. Imali smo priliku da više puta diskutujemo na različite zadate teme, što nas je takođe dodatno zblížilo.

Smatramo da su tranziciona pravda, pitanje formiranja zajedničke istine, proces pomirenja i bolje komunikacije među predstavnicima i samim

pojedincima koji čine tri konstitutivna naroda, pitanja koja što prije treba da budu riješena, kako bi bosansko-hercegovačko društvo konačno krenulo naprijed. Naime, ovaj put ne podrazumjeva nužno put ka Evropskoj uniji, koja nam se često nameće kao jedini put, već naprosto zatvaranjem određenih pitanja koja „koče“, naš napredak u svakom smislu – kulturnom, ekonomskom i političkom. Podržavamo projekat Helsinškog odbora u RS koji je jedan od rijetkih inicijatora konkretnih i aktuelnih pitanja u našem društvu. Podržavamo, takođe, i ideju formiranja efikasnog tijela (komisije, ekspertne grupe, i slično) koje bi radilo na nepristrasnom utvrđivanju istine i činjenice o ratnim dešavanjima, i tako doprinjelo procesuiranju zločinaca, umanjivanju netrpeljivosti među stanovništvom te omogućavanju dostojanstvenog života žrtvama rata. Mi smatramo da je neophodno da se tranziciona pravda uvede u nastavni proces, kao obavezani ili izborni predmet na fakultetima političkih nauka i na pravnim fakultetima u cjeloj BiH, jer bi to potpomoglo procesu pomirenja, edukovalo studente o važnosti postojanja zajedničke ratne i istorijske istine, i samim tim i stvaranju bolje budućnosti za sve naše građane, prvenstveno na mlade i obrazovane generacije, ali i buduće naraštaje.

*Ana Šimović, studentkinja Političkih
nauka, Sveučilište u Mostaru*

Na samom početku moram reći da me dojam čitavog seminara, držao nekoliko dana po povratku kući. Ovo iskustvo je bilo predivno, u prvom redu iz razloga jer sam upoznala divne mlade ljude, iz čitave BiH. Vjerujem da svatko od nas ima neku svoju priču, ali smo ovdje djelovali tako složno, uspjeli smo razgovarati "istim jezikom" bez obzira na razlike među nama. Što se tiče glavne teme "tranzicijska pravda" koju smo obrađivali i slušali od profesora na različite teme, od samog uvoda, preko novinarstva, pravde za žrtve, pravosuđa i slično, obuka je imala vrlo edukativnu svrhu. Do tada sam samo znala za postojanje pojma tranzicijske pravde, i smatram da sam zbilja mnogo naučila. Profesori/predavači, svaki na svoj način, dali su nam svoj doprinos pri usvajanju znanja i shvaćanju postojećeg stanja u našoj državi. Premda sam zbilja zadovoljna svim predavanjima, ipak bih posebno istaknula profesora Zarija Seizovića, koji je zasigurno imao najveći utjecaj na mene. Pri neformalnom razgovoru na pauzi za kavu, nakon što mi je odgovorio na određena pitanja koja mi nisu bila jasna (ili ih možda nisam htjela gledati drugim očima i prihvatiti), moje razmišljanje se

promijenilo u određenim segmentima. To je, kao i razgovor s mojim kolegama iz drugih gradova, pridonijelo nadogradnji mojih stavova. Ono što mi se svidjelo bilo je i naše sudjelovanje u raspravama, mogućnost izlaganja vlastitih mišljenja, a pogotovo evaluacija - pri kojoj sam kolege iz svoje grupe uspjela bolje upoznati. Također je sve organizirano na nivou, sve pohvale!!! Od svega najviše ću pamtili razgovore s kolegama, jer slušanje druge, ili treće strane, njihovih doživljaja, osjećaja, utisaka... mnogo znači.

Iz tog razloga smatram da su seminari i obuke ovakvog tipa, jako potrebne našem društvu, i da samo prihvaćanjem istine drugih, možemo preboljeti svoju. Mladima je potrebno znanje o tranzicijskoj pravdi, kako bi mogli oblikovati vlastito mišljenje, i kako bi mogli krenuti naprijed. Tako da na samom kraju mogu još reći da se nadam ponovnom susretu sa ovim kolegama, i vama naravno!!!

*Maja Kašević, studentkinja druge
godine Filozofskog fakulteta,
odsjek žurnalistikā, Univerzitet u
Tuzli*

Ponosna sam što sam bila učesnik specijalizovane obuke i uspjela dosta naučiti o tranzicionoj pravdi. Sve pohvale za organizatore koji su se potrudili da nas ugoste na najbolji način i osiguraju nam divno druženje u Bijeljini. Imala sam priliku da upoznam učesnike iz drugih gradova i da razmjenjujemo svoje stavove i iskustva. Predavači su se maksimalno trudili da nam približe određenu temu i daju odgovore na sva pitanja koja imamo. Druženje, sticanje znanja i novih poznanstava je pozitivan ishod ove obuke.

Ovakav projekat je idealan da se mi mladi povežemo i da sa zajedničkim snagama učinimo bar jedan korak ka pozitivnim promjenama. Kazivanje istine jedan je od bitnih faktora o kojem se govorilo na predavanju. I samo to kazivanje istine može nas dovesti da napokon počnemo svi živjeti u miru. Da bi probudili svijest društva treba organizirati više ovakvih okupljanja i upoznati sve ljude sa ovom temom. Nadam se da ću imati priliku da sudjelujem u sličnim projektima i da svoje iskustvo podijelim sa kolegama i motiviram ih da se priključe.

Planirane aktivnosti za naredni period

U okviru projekta "Tranziciona pravda na Univerzitetu", Helsinški odbor za ljudska prava u Republici Srpskoj realizovaće sljedeće aktivnosti:

- * Treća obuka za studente filozofije i novinarstva
- * Izrada Zbornika radova iz oblasti tranzicione pravde
- * Finalna obuka za 25 studenata
- * Sprovođenje javne kampanje

Kontakt:

Helsinški odbor za ljudska prava u Republici Srpskoj

Račanska 31, 76300 Bijeljina
Telefon/faks: 055 210 851
E-mail: helcomm@teol.net
Web: www.helcommrs.org